

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Septuagesimum Nonum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- 14 Dominus si concedit liberam administrationem seruo, qui cepit vagari administratio intelligitur finita quia habetur pro mortuo.
 15 Usurarius tenetur prestare usuras illi à quo extorsit si uorit ubi habitat secus si ignorat.
 16 Vxor non tenetur sequi virum uagabundum.

Septuagesimum Nonum Priuilegium.

- E**CCLESIA gaudet priuilegio, quòd † Clericus infirmus percipit fructus beneficii sui. Vnde cum quidam sacerdos infirmitate laboraret, adeò quod Ecclesiæ deseruire non poterat, quare Episcopus subtrahebat ei sua stipendia consueta. Itaque cõquestus Papa mandat episcopo, quòd propter hoc consueta stipendia non subtrahat, sed omnia sibi tribuat, ut si sanus esset, c. i. de cleric. egrot. vel delib. Et ratio fuit hæc ne alii huiusmodi exemplo deterriti, inueniri possint qui in ecclesia militarēt.
- 2 Et hoc quia † infirmus ecclesiæ seruire intelligitur. Ideo omnia percipere debet, ac si sanus esset. Nam satis quòd infirmitate affligitur. Et si priuarētur distributionibus in humaniter tractarentur, & alii terrentur à clericatu. Hoc enim videtur turbare statum ecclesiasticum, nedum præsentem, sed etiam futurum. Vnde ex hoc proponi potest ratio satis not. † Quod clericus non debet priuari beneficio sine causa èt per Pontificem Maximum. Nam si stante infirmitate, & sic impotentia seruiendi non subtrahitur beneficium. Ne ex hac causa turbetur statutus ecclesiæ. Ergo multo fortius ubi nulla subest causa rationabilis. Hinc est, quòd † etiam Papa non est tollerandus, uolens turbare statum ecclesiasticum sine rationabili causa. In no. in c. quanto de consuet. Verum clarum est, † quòd à nemi- ne clericus priuari potest beneficio suo, ex causa tamen priuari potest. Nam beneficia clerici etiam notoriè criminosi, quia homicidè non uacant ipso iure, sed demum per sententiam, Bal. in l. cum fratrem in ult. colum. in prin. in uers. circa instrumentum vnum sias. C. de his quib. ut indig. † Sciendum est quòd clericus ex tribus etiam criminibus degradatur, & successiue amittit beneficium, scilicet. Hæresis: Falsi cõmissi in literis apostolicis: & conspirationis in proprium Episcopum, &
 hæc

hæc est communis theorica, Doc. vt ait Guliel. de benedic. post
 tertiam partem repetitionis, cap. Raynucius in quæst. de homici-
 cid. nu. 3. & seq. quem refert Boller. in pratic. crimin. canon. fol.
 7 272. nu. 23. † Clericus imputatus de assassinio potest etiam
 puniri per Iudicem secularem. Nam tales assassini sunt diffida-
 ti à toto populo Christiano, & possunt à quocūque offendi, tex.
 8 in c. vnico de homic. li. 6. † Sed ad hoc ut puniatur requiritur
 sententia declaratoria, per quam Iudex pronunciet ipsum esse
 assassinum. Et est communis opinio, vt dicit praticus carer. fol.
 289. nu. 2. c. decis. 112. nu. 2. Qua declaratione facta non requi-
 ritur alia sententia per quam imponantur pænæ contentæ, in
 d. c. unico. Sed statim illas incurrit ipso iure, & facto. Et ita di-
 cit communiter tenere omnes Docto. Alex. in conf. 166. nume.
 9 5. lib. 7. ergo beneficio priuatur. Quid etiam † si clericus sit
 incorrigibilis? Scias quod eo casu etiam per Iudicem secularē,
 absque vlla degradatione puniri potest. Et hoc habet locum
 etiam si esset in sacris constitutus, hanc opinio. attestatur esse
 communem Didacus prac. in quæst. 32. nume. 2. vers. Secundo
 est notandum si absque degradatione puniri potest, quod per
 consequens puniri potest in amissione beneficii. Pariter priua-
 tur publicè aleator. Ipso facto priuatur à promotione, & à be-
 neficio, si monitio præcedat, de vit. & honest. cleri. c. ut clerici
 10 num. 2. immo fortius. † Clericus monitus non rediens priua-
 tur beneficio, nisi iustam causam absentiae alleget, cap. si. nu. 1.
 11 de cleric. non resident. † Immo uigore vehementis infamiae
 potest suspendi a suo beneficio, cap. accedens num. 2. de accu-
 sat. Sed si esset clericus qui ex natura beneficii non tenetur re-
 sidere, nō potest per hoc uagari: aliās priuabitur, licet etiam ha-
 buerit licentiam vagandi. Vel ita sit consuetudo, ca. ex tuę nu.
 14. de cleri. Non resid. Vnde ad delictum vagationis perpetuę
 memoria dignum, not. celebrem tex. in l. quod nisi §. ex pro-
 uincia. ff. de oper. lib. Vbi libertas non tenetur insequi patro-
 num uagandum ad præstandas operas, & ibi Nic. de Neap.
 dicit uasallum, qui tenetur seruire domino si incipit uagari
 non tenetur. Vide quid dicat idem Nic. Neap. in l. item illa. ff.
 12 de const. pecu. vbi dixit. † Quod debitor non tenetur inuenire
 creditorem vagabundū, & soluere ei debitum, licet aliās secus,
 ut ibi plenē, & vide Specul. in titu. de loca. §. Nunc aliqua. Vbi
 13 dixit, † quod si emphyteota cœpit uagari per mundum priua-
 tur emphyteosi, quem refert Bald. in Authen. si quas ruinas.

- C. de sac. sant. eccl. text. in l. libera peculii administratio. ff. de
 14 pecul. ubi si. † Dominus concessit liberam administrationem
 peculii seruo, qui incepit uagari. Intelligitur finita eius admi-
 nistratio quia habetur pro mortuo, glos. in capit. non oportet
 de consec. dif. 5. gl. in c. cum tu de vsur. quam reputauit singu.
 15 And. Barb. Quod licet † vsurarius teneatur prestare usuras
 illi à quo extorsit, illud est verum si norit ubi habitat, secus si
 ignorat, ubi sit creditor. Puta quia uagatur per mundum, quia
 tunc non tenetur inquirendo uagari, gl. in capit. una quæque.
 16 13. q. 2. quæ dicit, † Quod uxor non tenetur sequi uirum vaga-
 bundum, Io. de Imo. in rub. ff. solu. matr. cap. 1. de coniug. lepr.
 & in cap. 1. qui mat. accus. non pos. Sed limitatur nisi scienter
 mulier duxisset in uirum aliquem histrionem, quem solet vaga-
 ri, quo casu tenebitur sequi uirum. Ita dicit gl. in d. ca. unaqua
 que, & ita tenet Bar. in l. Mæuia. §. uxorem. ff. de ann. leg. & scri-
 bentes in d. rub. & Io. de Imol. in l. si cum dotem §. si maritus.
 ff. sol. mat. Ex his igitur habetur ex aliquibus casibus clericum
 priuandum esse beneficio stante firma regula, quod infirmus
 priuari non possit beneficio, sed immo fructus percipiat.

S U M M A R I V M.

- 1 Institutus scienter in beneficium uiuentis deponendus.
- 2 Institutus in beneficio uiuentis excommunicandus est.
- 3 Institutus in beneficio uiuentis eius pœna est, quod repellitur à commu-
nione Ecclesiastica.
- 4 Beneficium uiuentis non potest conferri alteri siue fiat collatio ab inferiore,
siue à Papa.
- 5 Beneficium impetrans primo uacaturum non debet habere uacaturum
per renuntiationem.
- 6 Impetratio subreptitia non tenet etiam si sanctus sit ille qui impetret.
- 7 Non est recedendum à iuris dispositione propter meritum uitæ.
- 8 Impetrans beneficium uacaturum intelligitur de uacaturo per mortem.
- 9 Vacatio quando est per renuntiationem renunciatio facta in fauorem
certæ personæ dicitur simoniaca.
- 10 Matrimonij causa spiritualis transit in rem iudicatam.
- 11 Sententia est priuatiua, quandoque declaratiua.
- 12 Sententia priuatiua à qua non fuit appellatum facit beneficium uacare,
& per consequens potest conferri.
- 13 Probatio admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.

Septima-